

A baloldal diktatórikus hajlamú

2022 augusztus 09. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

A glaszékesztyűs magyar rendszerváltás és annak következményei - Fricz Tamás zseniális írása!

A rendszerváltással és annak következményeivel foglalkozó sorozatom előző részének végén azt ígértem, hogy a posztkommunizmus máig ható, romboló hatásainak legfontosabb elemeit veszem sorra – természetesen területi okokból csak a legfontosabb elemekre koncentrálna.

Ennek vetületei több területen megjelentek, ezek közül kiemelném a talán három legfontosabb szférát, a politikát, a gazdaságot és a kultúrát.

A politika világában demokratikus körülmények között minden faktor abból indul ki, hogy nincs hegemon, egyeduralkodó helyzetben, s nem is cselekedhet ennek megfelelően, a hatalomért egyenrangú felek küzdelme zajlik a nyilvánosság előtt, s a hatalmat gyakorló politikai erők nem nyomhatja el az ellenzékbe szorult politikai csoportokat. Ezzel szemben a posztkádári mentalitás abban gyökerezik, hogy a hatalom természetes birtokosa a társadalom vett baloldal (kiegészülve a társutassá vált liberálisokkal), s ebből kifolyólag az a normális állapot a politikában, ha ők uralkodnak, ha pedig nem, akkor azt az „abnormális” állapotot a lehető leggyorsabban, minden lehetséges eszközzel meg kell szüntetni.

Ez a politikai attitűd némi megingás után nagyon gyorsan újratermelődött a posztkádári hálózatokban, s 1994-es, újbóli intézményesülésük – vagyis a Horn-kormány megalakulása – után szuperszonikus gyorsasággal megerősödött. Ennek mutatta minden jelét a 2002–2010 közötti Gyurcsány- és Bajnai-időszak, amikor ismét kormányon voltak, s a kizárólagos hatalom iránti, az ellenséget politikai értelemben megsemmisíteni kívánó szélsőséges vágy mutatkozik meg 2010 után is, egészen napjainkig, a 2022-es választások előtti és utáni hónapokban. Ez az attitűd annál vehemensebben jelenik meg a balliberális pártok köreiben, minél több időt kénytelenek eltölteni ellenzékben: legutóbb már arra készültek, hogy ha hatalomra kerülnek, akkor felfüggesztik a jogállamiságot, eltörlik az alaptörvényt, tehát igyekeznek rögtön bebetonozni a hatalmukat a további időszakokra is.

Ehhez kapcsolódik a posztkommunista mentalitás másik nagy és brutálisan romboló erejű „hagyománya”, mégpedig a nemzetközi szervezetek, globális szervezetek – ENSZ, Európai Unió, Nemzetközi Valutaalap, Soros-féle globális hálózatok stb. – iránti totális megfelelési kényszer, s egyben a nemzeti érdekek elárulása. Ezek az attitűdök természetesen egyenesen a marxi-engelsi tanokból erednek, a „nemzetközivé lesz holnapra a világ” internacionalista jelmondatából, a Moszkvának való alárendelődésből, a Szovjetunió kegyeinek kereséséből. Aki ebben a politikai szemléletmódban nőtt bele a politika életbe – mint az idősebb és az ifjabb kommunisták Horn Gyulától Gyurcsány Ferencig –, azok a demokráciában sem tudnak kilépni ebből az attitűdből, mentalitásból. Ennek legdurvább megnyilvánulási formája az, amikor például a napokban Dobrev Klára levelet írt az Európai Parlament vezetőségének, kérve őket arra, hogy tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy Magyarország ne juthasson hozzá a helyreállítási alaphoz járó pénzeihez, aminek következtében például ne lehessen pedagógus-béremelést végrehajtani. Ez nem más – legalábbis erkölcsi szempontból –, mint színtiszta hazaárulás.

A posztkádári mentalitás, szemléletmód fennmaradása tehát közvetlen veszélyt jelent a demokráciára és a nemzeti érdekekre nézve mind a mai napig, ezért is mondhatjuk visszatekintve, hogy a személycserék és a lusztráció 1990–1994 közötti elmaradása kódolta a politikai rendszerbe az instabilitást, az autokrácia visszatérésének veszélyét. Mindennek az a következménye, hogy ma, itt és most, harminc-harminckét évvel a rendszerváltás után a posztkádári mentalitástól való megszabadulás már nem megy másképpen, csak a nemzeti, demokratikus erők tartós hatalomgyakorlásával.

Áttérve a gazdaságra, a kapitalista piac világában az alapvető attitűd – az egyéni haszonszerzésen túl – a versenyelv, az egyéni piaci szereplők közötti harc a kereslet megszerzéséért, amelyben az állam funkciója az egyéni esélyek megteremtése jogszabályok által, a pályázatoknál a szakmai érdemek szerinti elbírálás stb. A posztkádári magatartás ezzel szemben alapvetően a kapcsolatokra épül a szocialista tervgazdaság mintája alapján, s mondani sem kell, a versenyelv és a kapcsolati elv élesen ütközik egymással, nem fér meg egy rendszeren belül. Ezzel együtt a hálózatosodó, majd az intézményekbe visszatérő posztkádári politikai körök, bár formálisan a piac mindenek felettségét hangsúlyozták, a gyakorlatban a kapcsolati elvet alkalmazták, felhasználva ehhez a kormányzati hatalmukat. Az állam náluk nem az esélyegyenlőséget teremtette meg, hanem a hálózathoz

tartozó személyek számára teremtette meg a piaci lehetőségeket a piaci elv felrúgásával. Erről szólt a „spontánnak” gúnyolt – bár valójában nagyon tudatos! – privatizáció 1988 után, majd ennek folytatása 1990 után, amit éppen az Antall-kormányba és intézményeibe beépült emberek (lásd: Csepi Lajos volt KISZ-vezető, aki az ÁVÜ elnöke lehetett, elég döbbenetes módon!) révén, hálózatos módon folytattak tovább a demokratikus korszakban. Nem is beszélve a Horn-, majd a Gyurcsány-korszakról.

Emellett az államnak az is feladata a piaccal kapcsolatban, hogy kedvezzen a hazai befektetőknek és cégeknek a külföldiekkel szemben, hiszen a nemzeti érdekek vezérik tevékenységét – elvileg. Ezzel szemben a posztkádári hálózatok már a spontán privatizáció során, ha nem a saját embereikről volt szó, akkor a külföldi cégeket hozták helyzetbe az állami cégek eladásakor. (Vagy a külföldieknek eladott állami cégekben „menedzserként, cégvezetőként folytatták a posztkommunista elvtársak.) A gyakorlat később sem változott, a kétezres években gőzerővel folytatták az állami vagyon kiárusítását külföldi cégeknek, amellyel óriási károkat okoztak a nemzetgazdaságnak.

Áttérve a kultúrára, ebben a szférában demokratikus körülmények között „virágzik minden virág”, de ezen belül a nemzeti elkötelezettségű kultúra domináns szerepet játszik a kisebbségi kultúrákkal szemben. A nemzeti kultúra nem jelent mást, mint egy ország hagyományainak, szokásainak, történelemben gyökerező életformájának és erkölcsének összességét, amihez a külföldről érkezőknek is alkalmazkodniuk kell. A posztkádári attitűd azonban „egyesült” a magyar liberálisok, jelesül az SZDSZ mentalitásával, amely a kultúrában hegemon szerepet vindikál magának. Ez azt jelenti, hogy különbséget tesz a progresszív, modern, európai, nemzetek feletti és az elavult, mucsai, magyarkodó, Európa-ellenes kultúra között, az előbbi uralkodó helyzetbe juttatja, az utóbbit pedig félreléki mint használhatatlant. Másképpen, ahogyan Csurka István fogalmazta meg, a liberálisok (kiegészülve a szocialistákkal) „mindig ott akarnak ülni a zsúriben”. Vagyis folyamatosan csak akarják eldönteni, hogy mi a szép és mi a nem szép, mi a színvonalas és mi a színvonalatlan, mi a jó és mi a rossz. Hegemon kulturális értékrendet akarnak, amelyet csak szabnak meg, a kultúra finanszírozásánál pedig állandóan a balliberális értékrendet vallókat részesítik támogatásban, míg a nemzeti és konzervatív irányultságú művészek ebből a szempontból is háttérbe szorulnak, s ebből is következően képtelenek a tehetségeik kinevelésére, s így újra és újra versenyhátrányban maradnak.

Nos, ez az Aczél György által is képviselt kizorító kultúrpolitika maradt fenn a rendszerváltás után is, azzal a „kis” különbséggel, hogy a rendszerváltás előtt a szocialisták, a baloldal volt hegemon helyzetben a kultúra irányításában és finanszírozásában, a rendszerváltás után pedig az SZDSZ-féle kozmopolita liberális körök és hálózatok – de utóbbiakhoz hozzácsatlakoztak a posztkádári kulturális csoportok is. Ez is azért történhetett így, mert a rendszerváltás során a kultúra és az oktatás, a tudomány, az akadémiai szféra területén sem történt semmilyen érdemi személycseré, lényegében véve ugyanazok irányították a kulturális életet, mint korábban. Ebből fakadóan a széles pénzforrások elosztásakor is szinte mindig a balliberális kulturális szereplők jutottak forrásokhoz még abban az időszakban is, amikor már nem a balliberális oldal volt hatalmon.

Mindezek következménye egyrészt a balliberális oldal felé eltorzult kulturális élet, aminek azért van különös jelentősége a mai napig, mert egyetlen politikai hatalom sem tud tartósan fennmaradni, ha nincsenek meg a hatalom kulturális alapzatai, ha nincsenek meg a támogató kulturális körök és – ha tetszik – hálózatok. Nem arról van szó tehát, hogy bármilyen nemzeti, konzervatív kormányzat totális kulturális hatalomra kellene szert tennie, de arról nagyon is szó van, hogy a nemzeti kultúra domináns, tehát nem kirekesztett pozícióba kerüljön a kultúra legkülönbözőbb területein. Ebben szerencsére fokozatosan javul a helyzet.

Látható tehát, hogy az elmaradt lusztráció és az elmaradt személycserék milyen valós, jelenvaló és folyamatos károkat okoztak és okoznak az országnak. Fel kell tennünk a kérdést, mert történelmi kérdés és nem megkerülhető: vajon ki, kik vagy mi a felelős mindezt?

(Folytatjuk)

Fricz Tamás

A szerző politológus, a Rendszerváltás Történetét Kutató Intézet és Archívum tudományos főtanácsadója

Borítókép: Gyurcsány Ferenc a DK kongresszusán a Syma Rendezvénycsarnokban 2013. január 26-án. (Fotó: MTI/Szigetváry Zsolt)

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló
